

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22.11.1963, sp. zn. 6 Tz 21/63, ECLI:CZ:NS:1963:6.TZ.21.1963.1

Číslo: 19/1964

Právní věta: Jednání řidiče, který v podnapilosti řídil osob. automobil na frekvent. ulicích tak, že nakonec havaroval, přičemž byla jedna osoba usmrcena a dalším dvěma způsobena těžká újma na zdraví, je nutno posoudit jako tr. čin ublížení na zdraví (§ 224 odst. 1, a 2) s tr. činem opilství (§ 201 tr. zák.). Takový čin nelze považovat za tr. čin menší nebezpečnosti pro společnost. Nabídne-li spol. organ. nebo JZD v takovém případě podle § 4 odst. 1 tr. ř. převzetí záruky za převýchovu obviněného, nemůže soud podle § 58 odst. 1 písm. b) tr. zák. tuto nabídku přijmout a obviněnému v důsledku toho výkon uloženého trestu odnětí svobody podmíněně odložit. Vázanost soudu žalobním návrhem podle § 220 odst. 1 tr. ř., pokud jde o vymezení skutku neznamená, že by soud neměl skutek v žalobním návrhu nepřesně popsany ve výroku rozsudku upřesnit tak, aby vystihoval správně stav věci, samozřejmě za předpokladu, že se tím podstata skutku nezmění.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 22.11.1963

Spisová značka: 6 Tz 21/63

Číslo rozhodnutí: 19

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Opilství, Podklad pro rozhodnutí, Souběh, Těžká újma na zdraví, Trest odnětí svobody podmíněný

Předpisy: 140/1961 Sb. § 35

§ 201

§ 220

§ 224 141/1961 Sb. § 4

§ 31

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 19/1964 sb. rozh.

Jednání řidiče, který v podnapilosti řídil plně obsazený osobní automobil na frekventovaných ulicích tak, že nakonec vozidlo nezvládl a havaroval, přičemž byla jedna osoba usmrcena a dalším dvěma způsobena těžká újma na zdraví, je nutno posoudit jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, odst. 2 a jednočinném souběhu s trestným činem opilství podle § 201 tr. zák. Takový čin nelze považovat za trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost ve smyslu § 4 odst. 1 tr. ř.

Nabídne-li společenská organizace nebo JZD v takovém případě podle § 4 odst. 1 tr. ř. převzetí záruky za převýchovu obviněného, nemůže soud podle § 58 odst. 1 písm. b) tr. zák. tuto nabídku přijmout a obviněnému v důsledku toho výkon uloženého trestu odnětí svobody podmíněně odložit.

Vázanost soudu žalobním návrhem podle § 220 odst. 1 tr. ř., pokud jde o vymezení skutku neznamená, že by soud neměl skutek v žalobním návrhu nepřesně popsany ve výroku rozsudku upřesnit tak, aby vystihoval správně stav věci, samozřejmě za předpokladu, že se tím podstata zažalovaného skutku nezmění.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 22. 11. 1963 - [6 Tz 21/63](#))

Okresní soud Brno - město rozsudkem z 25. 2. 1963 sp. zn. 4 T 25/63 uznal obžalovaného vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, odst. 2 tr. zák. a uložil mu jednak nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 2 roků a jednak zákaz řízení motorových vozidel na 5 let.

K odvolání obžalovaného krajský soud v Brně rozsudkem z 25. 4. 1963 sp. zn. 4 To 112/63 zrušil rozsudek okresního soudu ve výroku o nepodmíněnosti trestu odnětí svobody a podle § 58 odst. 1 písm. b) tr. zák. výkon uloženého trestu odnětí svobody obžalovanému podmíněně odložil na dobu tří let.

Ke stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud rozsudkem z 22. 11. 1963 sp. zn. [6 Tz 21/63](#) zrušil rozsudek krajského soudu a vrátil věc tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Krajský soud porušil zákon předně v tom, že se ztotožnil s právním posouzením zjištěného skutku, ač okresní soud pochybil tím, že neposoudil jednání obžalovaného též jako trestný čin opilství podle § 201 tr. zák. v jednočinném souběhu s trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. Trestného činu opilství podle § 201 tr. zák. se dopustil ten, kdo poté, co požil alkoholické nápoje, vykonává zaměstnání nebo jinou činnost, při kterém by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku. Okresní soud zjistil ve shodě s provedenými důkazy, zejména i s doznáním obžalovaného, tento skutkový stav:

Obžalovaný se účastnil dne 27. 11. 1962 oslavy narozenin dílovedoucího závodu, v němž je obžalovaný ředitelem. Při odchodu z pracoviště se dohodl se spolupracovníky A, B, C, že si zajedou do vinárny na Kolišti. Obžalovaný použil svého osobního auta a odjel před 19. hodinou se jmenovanými osobami do uvedené vinárny, kde pil víno, a po večeři vypil sám ve výčepu dvě velké a jednu malou odlívku vodky. Kolem 22. hodiny pak vezl svým autem spoluzaměstnanec A na třídu Obránců míru a zpět. Potom se zdržel spolu s ostatními ve vinárně asi do 23. hodiny a vypil další 2 dcl vína. Při odchodu z vinárny byli všichni v podnapilém stavu. Obžalovaný slíbil spolupracovníkům, že je odveze domů. Nejdříve jeli do Dvorské, kde bydlel spolupracovník A. Obžalovaný na této cestě v podnapilosti řídil své auto nepřiměřenou rychlostí a při jízdě na silnici za Komárovem vjel do levotočivé zatáčky, kde nezvládl řízení. V důsledku toho narazil s autem na obrubník na pravém okraji silnice a odtud vjel do středu vozovky, kde narazil na trolejbus, jedoucí v protisměru na správné straně silnice. Nárazem bylo auto značně demolováno a při tom byl spolupracovník A usmrcen a spolupracovník B a C utrpěli těžkou újmu na zdraví. V krvi obžalovaného, odebrané mu po třech hodinách po havárii, bylo zjištěno ještě 1,31 promile alkoholu. Tato zjištění je nutno doplnit v tom směru, že toto množství alkoholu v krvi obžalovaného po třech hodinách po nehodě odpovídá se zřetelem na množství vyprchaného alkoholu asi 1,67 promile alkoholu v krvi obžalovaného v době spáchaného činu.

Obžalovaný tím, že pod vlivem požitého alkoholu řídil motorové vozidlo na třídě Obránců míru a zpět

a směrem do Dvorské naplnil též znaky trestného činu opilství podle § 201 tr. zák. Posouzením jednání obžalovaného pouze podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. není náležitě vystižena nebezpečnost jeho jednání spočívajícího v tom, že již před havárií při řízení motorového vozidla frekventovanými ulicemi v podnapilosti ohrožoval život a zdraví lidí a majetek těch občanů, kteří se v prostoru této jízdy nacházeli.

Obžalovaný tedy zjištěným jednáním nezpůsobil jenom těžkou újmu na zdraví dvěma spolujezdcům a dalšímu spolujezdci smrt, ale zároveň také ohrožoval další společenské zájmy, chráněné ustanovením § 201 tr. zák. Obžalovanému bylo známo, že jako řidič motorového vozidla podle § 4 odst. 2 vyhl. ministerstva vnitra č. 141/1960 Sb. nesmí požívat alkoholické nápoje před jízdou nebo v průběhu jízdy. Obžalovaný vědomě tento zákaz porušil, neboť při vědomí, že bude řídit svůj osobní automobil, požil krátce před jízdou značné množství různých alkoholických nápojů a pak ve stavu podnapilosti toto motorové vozidlo, obsazené dalšími osobami, v ulicích města Brna řídil. Obžalovaný tedy také věděl, že při této jízdě může ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku. Tím trestný čin opilství podle § 201 tr. zák. je dán u obžalovaného z hlediska zavinění.

Jednočinný souběh tohoto trestného činu s trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. je proto možný.

Správnému posouzení jednání obžalovaného nebylo na překážku ani to, že odvolání bylo podáno jen v jeho prospěch, neboť zákaz reformace in peius uvedený v § 259 odst. 4 tr. ř. se týká jen otázky trestu. Správnému posouzení činu obžalovaného nebránila konečně ani ta skutečnost, že v žalobním návrhu skutek obžalovaného, kterým se dopustil trestných činů ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, odst. 2 a opilství podle § 201 tr. zák. z hlediska naposled jmenovaného trestného činu, není zcela přesně popsán. Vázanost soudu žalobním návrhem, pokud jde o vymezení skutku, neznamena, že by soud neměl skutek v žalobním návrhu nepřesně popsáný ve výroku rozsudku upřesnit tak, aby vystihoval správně stav věci, samozřejmě za předpokladu, že se tím podstata zažalovaného skutku nezmění.

Právním posouzením skutku v obžalobě není soud vázán a na totožnost skutku uvedeného v obžalobě se nic nezmění, když do výroku rozsudku, který se týká řízení motorového vozidla obžalovaným v podnapilém stavu bude pojata i to, že se tak stalo i na třídě Obránců míru a zpět a že řízením auta obžalovaným v podnapilém stavu došlo vedle spolujezdců A, B a C k ohrožení života nebo zdraví též dalších osob, popřípadě i k ohrožení majetku.

Krajský soud tudíž porušil zákon v ustanovení § 201 tr. zák., jestliže v rámci odvolacího řízení nenapravil pochybení soudu I. stupně tím, že by zrušil výrok o vině rozsudku tohoto soudu a obžalovaného uznal po upřesnění výroku rozsudku vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, odst. 2 v jednočinném souběhu s trestným činem opilství podle § 201 tr. zák.

Krajský soud přijal záruku za nápravu obžalovaného nabídnutou ZO ROH pracoviště obžalovaného. V důsledku toho zrušil výrok rozsudku okresního soudu o nepodmíněnosti odsouzení a vyslovil, že výkon trestu odnětí svobody, který byl obžalovanému uložen rozsudkem okresního soudu, se podmíněně odkládá na dobu 3 roků.

Podle ustanovení § 4 odst. 1 tr. ř. nabídnutí záruky za nápravu pachatele přichází v úvahu jen v těch případech, kdy se pachatel dopustil trestného činu menší nebezpečnosti pro společnost. Obžalovaný zjištěnou činností porušil závažným způsobem povinnosti uložené řidičům motorových vozidel, když v silné podnapilosti řídil plně obsazený osobní automobil na frekventovaných ulicích Brna a jeho jednání mělo velmi těžké následky pro spolujezdce, z nichž jeden byl usmrcen a dalším dvěma byla způsobena těžká újma na zdraví, která u jednoho z poraněných může mít za následek trvalou invaliditu. Uvedené skutečnosti převažují svým významem ostatní okolnosti svědčící ve prospěch

obžalovaného do té míry, že čin obžalovaného není možno hodnotit jako trestný čin menší nebezpečnosti pro společnost, což je jednou ze základních podmínek nejen pro nabídnutí, ale i pro přijetí nabídnuté záruky za nápravu pachatele, a tudíž i pro podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Jestliže přesto krajský soud nabídku záruky za převýchovu obžalovaného, kterou učinila ZO ROH působící na pracovišti obžalovaného před podáním obžaloby přijal a v důsledku toho obžalovanému podmíněně odložil výkon trestu odnětí svobody uložený mu rozsudkem soudu I. stupně, porušil zákon v ustanovení § 58 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Protože předseda Nejvyššího soudu ve stížnosti pro porušení zákona, podané do šesti měsíců od právní moci rozsudku, zároveň navrhl nápravu napadeného rozsudku (§ 272 tr. ř.), zrušil Nejvyšší soud rozsudek krajského soudu v Brně v celém rozsahu a věc vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí. Při tomto novém projednání a rozhodnutí věci bude krajský soud vázán právním názorem, který v tomto rozsudku vyslovil Nejvyšší soud (§ 270 odst. 4 tr. ř.).

Teprve po správném právním posouzení viny obžalovaného budou vytvořeny podmínky pro zjištění skutečného stupně nebezpečnosti jednání obžalovaného pro společnost z hledisek stanovených v § 3 odst. 4 tr. zák., který ve smyslu § 31 odst. 1 tr. zák. je základním kritériem pro uložení takového trestu, který bude výchovně působit jak na obžalovaného, tak i na ostatní členy společnosti.